

Memo

memonummer	1	
datum	8 mei 2018	
aan	R. Dekker	CroonenBuro5
van	L.C. Smitskamp	Antea Group
kopie	C.T.A. Stolzenbach	CroonenBuro5
project	Bestemmingsplan Burg. de Grootstraat te Schaijk	
projectnr.	420902	
betreft	Oplegnotitie Quicksan Flora en Fauna m.b.t. update Wet Natuurbescherming	

Aanleiding

Voorliggende Oplegnotitie heeft betrekking op de locatie aan de Burgemeester de Grootstraat te Schaijk. Voor de ontwikkeling ter plaatse wordt een nieuw Bestemmingsplan opgesteld. Het opstellen van dit bestemmingsplan vloeit voort uit de overeenkomst die is gesloten over de verplaatsing van en beëindiging van de bedrijfsactiviteiten die momenteel aan de Burgemeester De Grootstraat te Schaijk zijn gevestigd. Het gasvulpunt aan de Burgemeester de Grootstraat wordt opgeheven. Het perceel aan de Burgemeester de Grootstraat wordt daarna bestemd voor woningbouw. De ontwikkelingen op deze locatie zijn binnen de vigerende bestemmingsplannen 'Kom Schaijk', 'Buitengebied' en 'Buitengebied, herziening 1' niet mogelijk. Om de gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken, is een nieuw juridisch en planologisch kader nodig. Ten behoeve hiervan wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging en de daarop volgende werkzaamheden is in het verleden een Quicksan Flora en Fauna opgesteld (CroonenBuro5, 2016). In deze toets is het voornemen getoetst aan de toentertijd geldende natuurwetgeving, namelijk de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Volgend uit de Quicksan wordt in het voorjaar van 2018 nader soortspecifieke onderzoek uitgevoerd op de locatie.

Per 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet heeft de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en Boswet) vervangen. Mogelijk heeft de wetswijziging invloed op de conclusies van de eerder opgestelde Quicksan. Daarnaast worden de onderzoeken (behorende bij een bestemmingsplanprocedure) door het bevoegd gezag op actualiteit gecontroleerd. Indien blijkt dat een onderzoek niet meer actueel of onvolledig is, kan een bestemmingsplan niet worden vastgesteld.

Om de vaststelling van het bestemmingsplan mogelijk te maken en soepel te laten verlopen, wordt het voornemen in deze oplegnotitie getoetst aan de actuele Wet natuurbescherming¹. Daarnaast wordt in voorliggende Quicksan aangegeven wat nodig is om het bestemmingsplan vast te kunnen laten stellen, zonder dat de resultaten van het nader soortspecifieke onderzoek bekend zijn.

Wijzigingen in de natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming brengt enkele wijzigingen met zich mee wat betreft natuurbescherming. Procedureel treedt in de nieuwe wet de provincie waar het project wordt gerealiseerd op als bevoegd gezag (met uitzondering van landelijke projecten). Inhoudelijk zijn als gevolg van de wetswijziging voornamelijk (maar niet uitsluitend) veranderingen opgetreden in de soortenbescherming (voorheen geborgd door de Flora- en faunawet). Zo zijn na de inwerkingtreding veel zeevissen, zoetwatervissen, dagvlinders en plantensoorten niet meer beschermd. Echter hebben een aantal andere insecten-, vlinder-, libellen-, vis- en plantensoorten bij de inwerkingtreding van de Wnb een beschermde status gekregen. Daarnaast geldt in bepaalde provincies voor een aantal soorten die voorheen op Tabel 1 van de Flora- en

¹ In voorliggende notitie wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. In voorliggend geval is die ook niet relevant.

faunawet stonden (hiervoor gold standaard een vrijstelling bij werkzaamheden), geen vrijstelling meer. Zo zijn kleine marterachtigen in de provincie Noord-Brabant niet meer vrijgesteld.

Doel en methodiek

Het doel van voorliggende oplegnotitie is om te bepalen wat de gevolgen zijn van de wetswijziging voor de conclusies uit de eerder opgestelde Quicksan. Tevens geven wij aan, hoe vooruitlopend op de uitkomsten van het nader soortspecifieke onderzoek, het bestemmingsplan kan worden vastgesteld.

Middels gegevens uit het NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna; in de omgeving binnen een straal van 2,5 km; periode 2013-2018) in combinatie met de kennis van aanwezige biotopen is bepaald of binnen de invloedssfeer van het plan nieuw beschermde soorten voor kunnen komen. Vervolgens is gekeken of sprake is van effecten op deze soorten. Daarnaast wordt bepaald wat de gevolgen van de wetswijziging zijn op soorten die reeds zijn behandeld in de Quicksan (en waar sprake was van een effect op deze soorten). Tot slot wordt ingegaan op de conclusies die getrokken zijn rond de gebiedenbescherming.

1. Actualiseren natuurgegevens Quicksan

Verandering in de soortbescherming

In de Wnb is de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Met name in categorie 3 ('andere soorten') zijn een groot aantal soorten vermeld die voorheen nog geen beschermde status kenden. In onderstaande paragrafen wordt op basis van de bureaustudie middels NDFF en de biotopen in het plangebied ingeschat of nieuw beschermde soorten voor kunnen komen.

Aanwezigheid nieuw beschermde soorten

In het NDFF zijn in de afgelopen vijf jaar waarnemingen bekend van nieuw beschermde soorten binnen een straal van 2,5 kilometer vanaf het plangebied (in bijlage 1 zijn de onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten opgenomen). Het gaat om de dennenorchis, bunzing en wezel. Daarnaast komen enkele recente waarnemingen van soorten uit de bureaustudie naar voren (NDFF) die reeds beschermd waren in het kader van de Flora- en faunawet maar nog niet zijn benoemd in de eerder opgestelde Quicksan.

Onderstaand wordt op basis van de biotopen in het plangebied ingeschat of deze en nieuw in het kader van de Wnb beschermde soorten voor kunnen komen. Daarbij is een onderverdeling gemaakt in de soortgroepen waarbinnen onder de Wet natuurbescherming nieuw beschermde soorten zijn opgenomen (zoogdieren, insecten, vissen en planten) en 'overige waarnemingen'.

Nieuw beschermde zoogdieren (kleine marterachtigen)

Uit de NDFF data is gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer twee nieuw beschermde zoogdiersoorten zijn waargenomen; het betreft hier de bunzing en de wezel. De bunzing heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt (bijvoorbeeld bosranden en akkerranden, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden). Ook de wezel is gebonden aan een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en voldoende prooiaanbod. De soorten komen in het algemeen voor in verstoring-arme gebieden. Het voorliggende plangebied betreft een in stedelijk gebied gelegen terrein met vrijwel continue verstoring door menselijke activiteiten. Daarnaast is er weinig natuurlijke dekking aanwezig in de vorm van struiken of houtwallen met voldoende omvang. Het plangebied biedt derhalve geen geschikt biotoop voor de bunzing en wezel. Op basis van het ontbreken van geschikt leefgebied in combinatie met het ontbreken van waarnemingen van (overige) kleine marterachtigen in de directe omgeving van het plangebied kan het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in het plangebied uitgesloten worden.

Nieuw beschermde insectensoorten (waaronder vlinder- en libelsoorten)

In het plangebied zijn geen waterpartijen aanwezig. Tevens is er geen sprake van hoogwaardige, biotoopspecifieke en stabiele (natuurlijke) omstandigheden (zoals heidegebieden, veengronden of moeraszones). Het voorkomen van nieuw beschermde insectensoorten (waaronder libellen en vlinders) binnen het plangebied kan daarmee worden uitgesloten. (Uit de NDFF data is overigens gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer geen nieuw beschermde insectensoorten zijn waargenomen.)

Nieuw beschermde vissoorten

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. Het voorkomen van nieuw beschermde vissoorten binnen het plangebied kan daarmee worden uitgesloten. (Uit de NDFF data is overigens gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer ook geen nieuw beschermde vissoorten zijn waargenomen.)

Nieuw beschermde plantensoorten

Uit de NDFF data is gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer één nieuw beschermde plantensoorten is waargenomen, de dennenorchis. Veel nieuw beschermde soorten waaronder de dennenorchis komen voor in gebieden met specifieke standplaatsfactoren (bijvoorbeeld in het geval van de orchis staat deze op beschaduwde, voedsel- en stikstofarme, meestal zure, goed doorluchte zand- en lemige grond, wortelt in de bovenste humuslaag van verteerd (naalden)strooisel en vereist een hoge luchtvochtigheid). Dergelijke standplaatsfactoren komen niet voor binnen het plangebied gezien de hier aanwezige – weinig natuurlijke – biotopen en het voedselrijke en verstoorde karakter. Deze voedselrijke en verstoorte biotopen bieden ook geen geschikte standplaatsfactoren voor overige beschermde plantensoorten. Derhalve kan het voorkomen van nieuw beschermde plantensoorten in het kader van de Wet natuurbescherming in het plangebied worden uitgesloten.

Reeds beschermde soorten; nieuwe waarneming

Enkele beschermde soorten in het kader van zowel de Flora- en faunawet als de Wet natuurbescherming komen in de NDFF data base (2013-2018) naar boven die nog niet zijn benoemd in de Quicksan. Het betreft hier echter beschermde soorten die geen geschikt leefgebied vinden in het plangebied (zeldzame en biotoopkritische amfibieën en reptielen). De beschermde soorten in deze soortgroepen komen voor in natuurlijke, veelal onverstoorte biotopen die niet aanwezig zijn in het plangebied. Binnen het zoekgebied van de NDFF-scan liggen natuurgebieden zoals de Schaijkse en Achterste heide. De genoemde soorten vinden hier optimaal leefgebied. De aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten van het plangebied.

Effectbeoordeling nieuwe beschermde soorten

Aangezien het voorkomen van (nieuw) beschermde soorten uitgesloten kan worden voor het plangebied, dan wel dat het leefgebied van deze soorten niet door het voornemen wordt beïnvloed, kunnen ook effecten op deze beschermde soorten uitgesloten worden.

Wijzigingen bescherming reeds vastgestelde soorten Quicksan (2016)

Uit de Quicksan is gebleken dat naast algemeen voorkomende broedvogels, de huismus en gierzwaluw (soorten met jaarrond beschermde nesten) mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. Ook zijn vleermuisverblijfplaatsen niet uit te sluiten van het plangebied. Voor deze soorten gold een streng toetsingskader onder de Flora- en faunawet. Dit toetsingskader is ongewijzigd gebleven onder de Wet natuurbescherming. De Aangepaste Lijst met jaarrond beschermde vogelnesten (RVO) blijft gehandhaafd, waardoor de gierzwaluw en huismus onverminderd beschermd blijven onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Ook blijven de vleermuizen beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.5), waardoor belangrijke functies zoals verblijfplaatsen beschermd blijven. Derhalve kan gesteld worden dat er geen wijzigingen aan de orde zijn op de in 2018 te onderzoeken soorten: vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Deze soorten blijven beschermd in het kader van de Wnb, waardoor nader onderzoek noodzakelijk blijft. Voor broedvogels die geen vermelding kennen op de Aangepaste Lijst met jaarrond beschermde vogelnesten, geldt dat – net als onder de Flora- en faunawet – de nesten beschermd zijn tijdens het broedseizoen en wanneer het nest in gebruik is.

In het plangebied is de plantensoort wilde marjolein aangetroffen. De soort stond op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Onder de Wet natuurbescherming is deze soort niet meer beschermd. Wel geldt nog de zorgplicht (zie hieronder).

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is, net als in de Flora- en faunawet, een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Hier treden geen veranderingen op ten opzichte van eerdere wetgeving. Zie ook de bijlage voor een uiteenzetting.

Veranderingen in de gebiedenbescherming

De veranderingen wat betreft gebiedsbescherming zijn in de Wet natuurbescherming marginaal en hebben voor dit concrete plan geen consequenties. De conclusies uit de Quicksan blijven gelijk.

Conclusie

De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 leidt enkel voor de wilde marjolein tot een verandering van de conclusies gesteld in de reeds opgestelde Quicksan (CroonenBuro5, 2016). De soort is niet meer beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming; de zorgplicht geldt nog wel. De huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis blijven beschermd onder de Wet natuurbescherming, waardoor nader onderzoek (en de mogelijke consequenties die hieruit volgen) onverminderd moet plaatsvinden. Er worden daarnaast geen in het kader van de Wet natuurbescherming nieuw beschermde soorten verwacht in het plangebied. Effecten op deze soorten zijn niet aan de orde.

2. Onderbouwing uitvoerbaarheid Bestemmingsplan

In 2018 wordt op de locatie van Burgemeester de Grootstraat een nader onderzoek uitgevoerd om de aanwezigheid van beschermde soorten in beeld te brengen. Indien de soorten aanwezig zijn en hun verblijfplaatsen worden aangetast door het voornemen, dan is een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk. Om de uitvoerbaarheid van het plan vast stellen, is – vooruitlopend op de resultaten van het onderzoek - nagegaan of redelijkerwijs verwacht kan worden dat een Wnb-ontheffing soortbescherming kan worden verleend. Uitgangspunt is dat de verwachte soorten ook daadwerkelijk aanwezig zijn en onderbouwd kan worden dat een ontheffing vanuit de Wet natuurbescherming voor het mogen aantasten van de verblijfplaatsen (onder voorwaarden) verleend kan worden.

Of een ontheffing verleend kan worden, wordt getoetst aan drie criteria. Hier wordt bij een ontheffingsaanvraag ook aan getoetst. Onderbouwd zal moeten worden:

1. Of de gunstige staat van de soorten in het geding komt door het plan.
2. Of er alternatieven zijn voor het voornemen, waarbij de soorten minder geschaad worden.
3. Of er een wettelijk belang is.

Onder de volgende kopjes wordt onderbouwd hoe aan de drie criteria voldaan wordt.

Ad. 1 Gunstige staat van instandhouding

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw in het plangebied aanwezig blijken te zijn, zal zorgvuldig met de soorten omgegaan worden. Er zal worden gezorgd dat de werkzaamheden niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Dit zal worden voorkomen door te allen tijde (alternatieve) voorzieningen beschikbaar te stellen. Een leefgebied moet de soorten namelijk continu blijvend voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven. Om deze reden zal dan zowel voorafgaand aan de sloop en herinrichting van het terrein als na de herinrichting, alternatieve verblijfplaatsen aangeboden worden. Voorafgaand zal dit de vorm hebben van duurzame nestkasten en/of vleermuiskasten en in de toekomstige situatie – in het geval van vleermuizen – ook waar mogelijk in inwendige voorzieningen. Er bestaan in het plangebied voldoende mogelijkheden om bijvoorbeeld kasten op te hangen (bestaande niet te slopen woningen). Indien noodzakelijk worden de betreffende maatregelen tijdig genomen. Tevens wordt tijdens de sloopwerkzaamheden zorgvuldig met de eventueel huidig aanwezige nestplaatsen omgegaan (zoals werken buiten de kwetsbare periodes en het soortvriendelijk ontmantelen van de verblijfloccaties).

Ad 2. Alternatieven

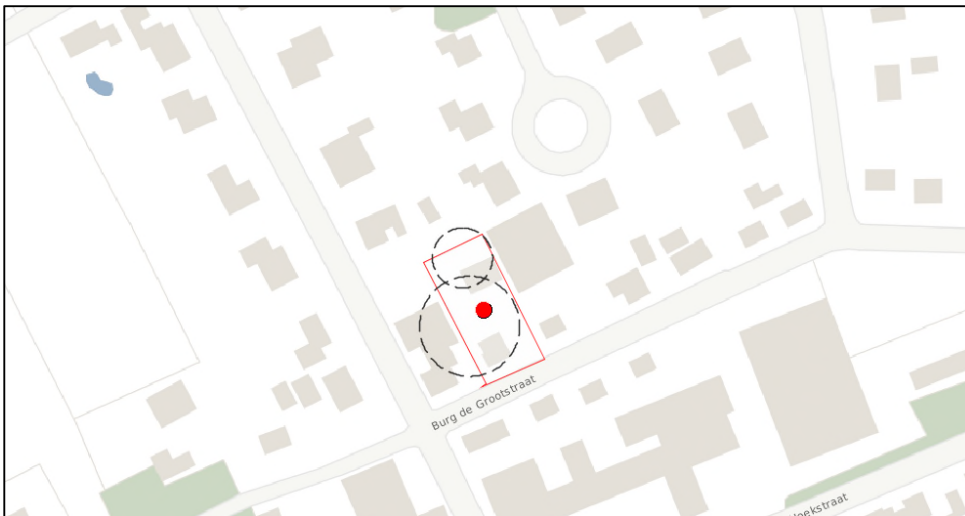
Er zijn voor het voornemen mogelijk gemaakt in het plan geen alternatieven beschikbaar aangezien het plan locatie specifiek is. In onderhavig geval is namelijk sprake van de sanering van een gashandel in de kern van Schaijk. De functie van een gashandel is vanuit milieuhygiënische oogpunt niet passend in een dergelijke woonomgeving, om deze reden is er veel aan gelegen om de gashandel op de betreffende locatie te saneren. Door het wegvallen van deze functie is het van belang geen braakliggend terrein achter te laten. Door de herontwikkeling van het terrein wordt de gashandel uit de kern Schaijk verwijderd en wordt verloedering van het gebied voorkomen door een impuls aan de locatie te geven door nieuwe woningen te realiseren.

Tijdens de herontwikkeling zal te allen tijde rekening gehouden worden met de soorten. Hierdoor is er mogelijk sprake van een alternatieve planning ten gunste van de soorten (zoals het werken buiten de kwetsbare periodes van de soorten) en een alternatieve werkwijze (waarbij de gebouwen soortvriendelijk ontmanteld worden).

Ad 3. Wettelijke belangen

Vanuit de Wet natuurbescherming geldt een derde toets voor ontheffingverlening. Dit houdt in dat de werkzaamheden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd als belang in de wet genoemd staat; de wettelijke belangen. De belangen voor vogels en voor Europees beschermde soorten (vleermuizen) kunnen verschillend zijn.

Er zijn bij vleermuizen en vogels (huismus en gierzwaluw) enkele belangen vanuit de Wnb waarvoor bij het voornemen een ontheffing verleend kan worden (artikel 3.8 lid 5b van de Wnb, artikel 3.3 lid 4b van de Wnb). Voor voorliggend plan wordt het voornemen uitgevoerd in het kader van belang 'openbare veiligheid (geldt voor vogels en voor vleermuizen)' en 'andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (geldt alleen voor vleermuizen)'. Onderhavig bestemmingsplan voorziet in de sanering van een gashandel in de kern Schaijk. De functie van een gashandel is vanuit milieu hygiënische oogpunt niet passend in een dergelijke woonomgeving. In Figuur 1 is de risicocontour (10-6/jr) van de gashandel weergegeven, te zien is dat de risicocontour twee woningen 'raakt'.

Figuur 1. Uitsnede risicokaart (www.risicokaart.nl). Het bestemmingsplan heeft betrekking op onder andere de woningen die binnen de risicozone liggen.

Er is ter plaatse sprake van een risicovolle inrichting. Dit betekent dat, indien er een incident plaatsvindt, de gevolgen binnen deze contour niet zijn te overzien. Door de sanering van de gashandel vindt een aanzienlijke verbetering van de openbare veiligheid plaats. Op het perceel zullen geen risicovolle activiteiten meer plaatsvinden; de risicobron ter plaatse komt te vervallen. Dit levert een positieve bijdrage aan de omgeving.

Tevens wordt door de herontwikkeling met toevoeging van nieuwe woningen het gebied van een nieuwe, bij de omgeving passende, impuls voorzien. Dit blijkt ook uit het gemeentelijke beleid. De gemeente Landerd (waar Schaijk onder valt) maakt samen met haar regiogemeenten jaarlijks afspraken over woningbouw. De gemeenteraad van Landerd stelde op 9 juli 2015 de Woonvisie vast. De woonvisie formuleert ambities en beleid en benoemt maatregelen gerelateerd aan wonen. De visie schetst een perspectief en zet voor de komende jaren concrete acties en maatregelen op een rij. De woonvisie is het kader waarbinnen met andere partijen wordt gewerkt om de kernen, evenwichtig, leefbaar en toekomstbestendig te maken of te houden. De woonvisie beschrijft op welke wijze nieuwe initiatieven kwalitatief worden beoordeeld en op welke wijze al niet medewerking wordt verleend aan deze nieuwe initiatieven. Met de woonvisie wordt ingezet op de realisatie van woningen in de centra van de kernen Zeeland en Schaijk en op het afronden van de uitbreidingslocaties Repelakker en Akkerwinde. Gelet op de demografische ontwikkelingen en de bestaande voorraad is de realisatie van (grotere) woningen in het buitengebied niet gewenst. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als met de toevoeging van de woning/de woningen een bijdrage wordt geleverd aan het oplossen van een ruimtelijk of financieel knelpunt. Met onderhavige ontwikkeling (waar de bedrijfsactiviteiten verplaatst worden naar het buitengebied en woningen voor terug komen) wordt uitvoering gegeven aan een in het verleden gesloten overeenkomst waarbij een (destijds) ruimtelijk knelpunt wordt opgelost. De toevoeging van de woningen aan de Burgemeester De Grootstraat is (al langere tijd) opgenomen in het gemeentelijke woningbouwprogramma.

Daarnaast draagt de ontwikkeling van de Burgemeester de Grootstraat, met de sloop van de gashandel en de bouw van een vijftal woningen, bij aan een algehele verbetering en versterking van het woon- en leefmilieu zoals gesteld in de gemeentelijke Structuurvisie.

memonummer: 1

betreft: Oplegnotitie Quicksan Flora en Fauna m.b.t. update Wet Natuurbescherming
blad 6 van 13

Conclusie

Op basis van bovenstaande onderbouwing is het aannemelijk gemaakt dat de potentiële aanwezigheid van de huismus, gierzwaluw en/of de gewone dwergvleermuis de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg staat. Onder voorwaarden (zie Ad 1) kan het plan dan doorgang vinden en vastgesteld worden.

Bronnen

- CroonenBuro5, 2016. Quicksan Flora en Fauna Bestemmingsplan Burgemeester de Grootstraat te Schaijk 16 september 2016.
- Gemeente Landerd, 2015. Woonvisie 2015-2019.
- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna), 2013-2018.

datum vrijgave 01/05/2010	beschrijving revisie Definitief	goedkeuring C. Schellingen	vrijgave W.A. Matla
------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	------------------------

Bijlage 1: Beschermde soorten Wnb

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort. Opgenomen zijn: vogels die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Vogels	Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
	Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
	Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
	Bergeend	Grote stern	Rietgors
	Bergfluitier	Grote zilverreiger	Rietzanger
	Bijeneter	Havik	Rode wouw
	Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
	Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
	Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
	Bontbekplevier	Ijsvogel	Roodhalsfuut
	Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
	Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
	Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
	Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
	Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
	Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
	Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
	Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
	Bosuul	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
	Braamsluiper	Kluut	Steenuil
	Brandgans	Kneu	Steltkluut
	Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
	Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
	Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
	Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
	Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
	Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluitier
	Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
	Dwergstern	Kwak	Visarend
	Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
	Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
	Fitis	Matkop	Wespendief
	Fluitier	Middelste bonte specht	Wielewaal
	Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
	Gekraagde roodstaart	Nachtwaluw	Witbandkruisbek
	Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
	Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
	Glanskop	Oeverloper	Woudaap
	Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
	Grasmus	Oeverwaluw	Zwarte mees
	Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
	Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
	Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
	Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
	Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
	Griel	Poelruiter	Zwartkop
	Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
	Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
Dagvlinders	poelkikker	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	wolf
	moerasparelmoervlinder		baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
Haften	tijmblauwtje	grijze grootoorvleermuis	
	zilverstreephooibeestje	grote hoefijzerneus	
Kevers	oeveraas	grote rosse vleermuis	
	brede geelrandwaterroofkever	ingekorven vleermuis	
	gestreepte waterroofkever	kleine dwergvleermuis	
	juchtleerkever	kleine hoefijzerneus	
Libellen	vermiljoenkever	laatvlieger	
	mercuurwaterjuffer	meervleermuis	
	bronslibel	mopsvleermuis	
	gaffellibel	noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel	rosse vleermuis	
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis	
	rivierrombout	watervleermuis	
sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis		
Nachtvlinders	tennisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend,
	kruiend moerasscherm	spitsdolfijn van gray	
	zomerschroeforchis	witte dolfijn	

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimpernelblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimpernelblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
Veenhooibeestje	Molmuis		
Veldparelmoervlinder	Ondergrondse woelmuis*		
Zilveren maan	Ree*		
Reptielen	Adder	Rosse woelmuis*	
	Hazelworm	Steenmarter	
	Levendbarende hagedis	Tweekleurige bosspitsmuis*	
	Ringslang	Veldmuis*	
Libellen	Beekkrombout	Veldspitsmuis*	
	Bosbeekjuffer	Vos*	
	Donkere waterjuffer	Waterspitsmuis	
	Gevlekte glanslibel	Wezel**	
	Gewone bronlibel	Wild zwijn	
	Hoogveenglanslibel	Woelrat*	
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer	Kevers	
		Vliegend hert	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in

memonummer: 1

betreft: Oplegnotitie Quicksan Flora en Fauna m.b.t. update Wet Natuurbescherming

blad 12 van 13

Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnactorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjegtiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.